

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	565
Land:	Etiopien
Kilde:	Landinfo
Titel:	Etiopia: Basisinfo
Udgivet:	15. december 2023
Optaget på baggrundsmaterialet:	27. februar 2024

Etiopia: Basisinfo

Notatet gir kortfattet informasjon om forhold norske utlendingsmyndigheter kan ha behov for i sin saksbehandling. I tillegg følger det med lenker til relevant og utfyllende informasjon.

Geografi

Etiopia er en innlandsstat på Afrikas horn i det østlige Afrika. Landet grenser til Eritrea i nord og nordøst, Djibouti i øst, Somalia i øst og sørøst, Kenya i sør og Sudan og Sør-Sudan i vest. Ved Eritreas løsrivelse i 1993 mistet Etiopia tilgang til Rødehavet.

Kilde: [CIA](#)

Landskapet består hovedsakelig av høyland med platåer og daler, omgitt av fjelltopper på opptil 4000 meter. Den føderale hovedstaden Addis Abeba ligger 2300 meter over havet. I høylandet ligger landets største sjø, Tanasjøen, hvor den blå

Nilen har sin opprinnelse. Høylandet deles i to av Riftdalen, som strekker seg fra Danakilørkenen (et av verdens laveste og varmeste steder) i nord til Turkana-sjøen i sør. Landet kan deles inn i flere klimasoner; fra kjølige temperaturer i høyden til noen av jordens høyeste temperaturer i Danakilørkenen. Nedbørmengden varierer sterkt mellom ulike deler av landet; mens høyplatåene har mye nedbør som gjør området egnet for jordbruk, er de lavtliggende delene av Øst-Etiopia sårbare for tørke.

Store norske leksikon: [Etiopias geografi](#)

Befolkning og etniske grupper

Etiopia er det nest mest folkerike landet i Afrika (etter Nigeria), med 107 millioner innbyggere (2023). Befolkningen er hovedsakelig konsentrert i høylandet, mens de lavere områdene er tynt befolket. Befolkningsveksten er høy, og kvinner får i snitt fem barn. Fire av ti etiopiere er under 15 år.

Over 80 prosent bor på landsbygda. Den største byen er den føderale hovedstaden Addis Abeba, med rundt fire millioner innbyggere. Andre større byer, listet etter befolkningsstørrelse, er Dire Dawa (føderal bystat), Mekelle (Tigray), Adama (Oromia), Hawassa (SNNPR), Bahir Dar (Amhara), Gonder (Amhara) og Jijiga (Somali-regionen).

Det finnes rundt 80 etniske grupper i Etiopia, hvorav fire store grupper utgjør rundt tre fjerdedeler av befolkningen:

- Oromoer 35 prosent
- Amharer 26 prosent
- Somaliere 6 prosent
- Tigrayer 6 prosent

Amharene og tigrayerne har tradisjonelt vært de dominerende folkegruppene, og utgjorde under keisertiden (før 1974) den jordeiende overklassen med politisk kontroll. Også etter revolusjonen i 1974 beholdt de sitt politiske lederskap og mange av sine historiske privilegier. Etter de politiske endringene i 2018 har det tradisjonelle makthegemoniet blitt utfordret av andre etniske grupper, for eksempel oromoene, som har styrket sin politiske innflytelse.

Oromoene lever i de sentrale, østlige og sørlige delene av landet. Oromobefolkningen er sammensatt, også når det gjelder leveveier. Oromia består både av fruktbart høyland med stor kaffeproduksjon, og ørkenlignende lavland hvor husdyrhold er en viktig næring. Det bor også andre mindre befolkningsgrupper i Oromia, som gedeo og gurage, samt en betydelig amharisk minoritet.

Somalierne lever stort sett som nomader i de østlige områdene, tidligere kalt Ogaden (etter den dominerende klanen i området). Afarene, som språklig og kulturelt er nært beslektet med somalierne, lever ved grensen til Eritrea, og er tallmessig få. Den største gruppen i sør er sidamo, som utgjør rundt fire prosent av befolkningen. Ved grensene i vest og sør lever en rekke ulike folk som er kulturelt beslektet med folkegruppene i Sudan.

Store norske leksikon: [Etiopias befolkning](#)

Språk

Det finnes rundt 100 språk i Etiopia. De mest utbredte er oromo, amharisk, somali og tigrinja. Engelsk er det mest utbredte fremmedspråket, og brukes blant annet i videregående opplæring og på universitetene.

Fram til Etiopia ble en føderasjon i 1995, var amharisk landets nasjonale språk, og fortsatt brukes amharisk som arbeidsspråk i den føderale administrasjonen. I de enkelte delstatene står man fritt til å anvende det lokale språket i skoleverk og administrasjon. Amharisk har et eget alfabet (fidal), som også de andre språk-samfunnene i landet har brukt. I nyere tid har imidlertid flere av landets øvrige etniske grupper, som oromoene og somalierne, tatt i bruk det latinske alfabetet.

Britannica: [Ethiopia - Ethnic groups and languages](#)

Religion

Rundt 62 prosent av etiopierne er kristne. 43 prosent er ortodokse, mens 18 prosent er protestanter. Rundt 34 prosent er muslimer. Ortodoks kristendom dominerer i høylandsområder (som i Amhara og Tigray), mens islam er mer utbredt i lavlandet i sør og øst (Afar, Somali-regionen). Den mest folkerike staten, Oromia, er religiøst sammensatt (50 prosent muslimer, 27 prosent ortodoks kristne og 18 prosent protestanter).

Den etiopiske ortodokse kirke (kalt Tewahdo), grunnlagt på 300-tallet, er Etiopias største religiøse samfunn. Den ortodokse kirken har vært den statsbærende religionen, og sammenfaller med det historiske makthegemoniet til amharer og tigrayer. I dag er den etiopiske ortodokse kirkes enhet truet av intern splid langs etniske linjer.

Den etiopiske evangelisk-lutherske kirke, Mekane Yesus, ble etablert i 1959. Den har i dag over fem millioner medlemmer, og er den raskest voksende lutherske kirken i verden. Den største protestantiske kirken er Qale Hiwot, med over seks millioner medlemmer. I tillegg finnes mange karismatiske pinsemenigheter.

Islam etablerte seg i Etiopia fra 700-tallet, i nord langs kysten av dagens Eritrea og i sør langs Somaliakysten, og i de neste århundrene innover i landet. Etter 1991 har islam blitt revitalisert, med nye reformbevegelser. Denne oppblomstringen synliggjøres blant annet av at det bygges nye moskeer over hele landet.

Etiopia fikk full religionsfrihet i 1991. Religion har imidlertid i stadig større grad utviklet seg til å bli en splittende faktor, og en del konflikter har religiøse undertoner. Omfanget av angrep på religiøse symboler og gudshus (ortodokse kirker, protestantiske kirker og moskeer) har økt de siste årene.

Store norske leksikon: [Religion i Etiopia](#)

U.S. Department of State: [Ethiopia 2022 International Religious Freedom Report](#)

Administrativ inndeling

Siden 1995 har Etiopia vært en føderal stat, hvor de viktigste etnisk-lingvistiske gruppene har sin egen regionalstat med en viss grad av indre selvstyre. Føderasjonen består i dag av tolv regionalstater og to føderale bystater (Addis Abeba og Dire Dawa). Tre av de tolv regionalstatene (Sidama, South West Region og South Region) ble etablert etter 2020 etter folkeavstemminger i den tidligere regionalstaten Southern Nations, Nationalities, and Peoples' Region (SNNPR), som nå er splittet i tre.

Regionalstat	Innbyggertall (2023)	Hovedstad
Tigray	5 838 000	Mekelle
Afar	2 076 000	Semera
Amhara	23 216 000	Bahir Dar
Oromia	40 884 000	Addis Abeba
Somali	6 657 000	Jijiga
Benishangul-Gumuz	1 251 000	Asosa
SNNPR ¹	13 044 000	-
South West Region	4 197 000	Bonga
Sidama	5 302 000	Hawassa
Gambella	525 000	Gambella City
Harar	283 000	Harar
Addis Abeba (føderal bystat)	3 945 000	-
Dire Dawa (føderal bystat)	551 000	-

¹ South Region er foreløpig ikke med som egen kategori i befolkningstellingen.

Hver regionalstat (killil) er inndelt i administrative enheter kalt zone (sone), woreda (distrikt), som igjen er inndelt i kebelers (nabolag). I Addis Abeba er woreda det laveste administrasjonsnivået.

Kebele er det laveste administrasjonsnivået utenfor Addis. En kebele ledes av en beboervalgt forsamling og administreres av en leder (kebele manager). Kebele har mange oppgaver, blant annet knyttet til helse, skole og andre tjenester til innbyggerne. En av kebeles hovedoppgaver er å holde oversikten over innbyggerne og utstede kebele-kort (se avsnitt om ID-dokumenter).

Federal Democratic Republic of Ethiopia: [Population Size 2023](#)

Politisk kontekst

Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front (EPRDF) styrte Etiopia fra 1991 og fram til koalisjonen ble oppløst i 2019. EPRDF var et koalisjonsparti bestående av fire etnisk baserte partier, Tigray People's Liberation Front (TPLF), Amhara National Democratic Movement (ANDM), Oromo People's Democratic Organization (OPDO) og Southern Ethiopian People's Democratic Movement (SEPDM). Til tross for at koalisjonspartiene på papiret hadde like rettigheter og innflytelse, dominerte TPLF etiopisk politikk og deler av statsadministrasjonen, som militæret, etterretningen og enkelte departement, mens de andre partiene av mange ble sett på som rene styringsverktøy for TPLF. EPRDF førte en statsstyrt utviklingspolitikk som sikret økonomisk utvikling, men hadde klare autoritære trekk.

Etter en turbulent tid med store protester mot føderalmyndighetene i perioden 2016–2018, fikk Etiopia en ny statsminister, Abiy Ahmed, i april 2018. Abiy videreførte og utviklet reformpolitikken satt i gang av hans forgjenger, Hailemariam Desalegn. Tusenvis av politiske fanger ble løslatt, opposisjons-politikere og opprørere i eksil fikk vende hjem, og tidligere ulovlige partier ble gjort lovlige. De nye myndighetene utpekte tidligere opposisjonelle til å lede viktige institusjoner som den nasjonale valgkommisjonen, og satte i gang et reformarbeid for å revidere lovverk for å åpne det demokratiske rommet. I 2019 ble det etnisk baserte koalisjonspartiet EPRDF oppløst, og erstattet av et nytt, pan-etniopisk parti, Prosperity Party.

I perioden rundt 2018–2019 minsket omfanget av politisk overvåkning, og ytringsklimaet, både for opposisjonspolitikere og journalister, ble sterkt forbedret. I tillegg innledet Abiy fredssamtaler med Eritrea. For dette arbeidet fikk han anerkjennelse både i hjemlandet og fra verdenssamfunnet, og i 2019 ble han tildelt Nobels fredspris.

Fra 2019 har imidlertid den politiske og menneskerettslige situasjonen utviklet seg i negativ retning. Journalister, opposisjonspolitikere, aktivister og andre som framsetter myndighetskritiske ytringer, kan utsettes for reaksjoner fra myndighetsaktører. Myndighetene benytter seg av en rekke verktøy for å svekke den politiske opposisjonen: kooptering av politisk opposisjonelle, utenomrettslige anholdelser, maktbruk i forbindelse med demonstrasjoner, samt begrensninger i ytrings- og forsamlingsfrihet. Forut for valget i juni 2021 ble en rekke opposisjonsledere anholdt eller utsatt for trakassering fra regionale og føderale myndigheter, og flere opposisjonspartier boikottet derfor valget. Omfanget av slike virkemidler varierer etter tid og sted, samt etter den til enhver tid rådende politiske og sikkerhetsmessige situasjonen.

Blant annet som følge av undertrykking av politisk opposisjonsvirksomhet over flere tiår, kanaliserer mange sin opposisjon mot det sittende maktapparatet, lokalt og føderalt, gjennom ulike væpnede strategier. Dette har vært en medvirkende årsak til etableringer av ikke-statlige væpnede grupper, som Oromo Liberation Army i Oromia og de såkalte Fano-militsene i Amhara-regionen (se avsnittet Væpnede konflikter). Personer som aktivt støtter disse væpnede bevegelsene, eller deltar i væpnet kamp mot myndighetene, kan risikere myndighetsreaksjoner.

Mange peker på at Etiopia i dag er et splittet og polarisert samfunn. Etno-nasjonalistisk mobilisering i ulike befolkningsgrupper har ført til angrep på etniske minoriteter. Et svært polarisert diskusjonsklima har ført til tilfeller av hat-retorikk mot spesifikke grupper. Denne tendensen er særlig framtrædende på sosiale medier, særlig i etiopiske diaspora-miljøer.

Human Rights Watch (2023): [World Report 2023: Ethiopia](#)

Landinfo (februar 2023): [Væpnet konflikt og politisk opposisjon i Oromia](#)

Væpnede konflikter

I flere deler av Etiopia har det brutt ut væpnede konflikter etter 2018. Under følger en kort oversikt over de viktigste. Oversikten er ikke uttømmende, og nevner ikke lokale konflikter i mer begrensede deler av regionalstatene.

Tigray

I Tigray-regionen ble det utkjempet en krig mellom føderale myndigheter og deres allierte (amhariske og afariske styrker og militser, samt eritreiske styrker) og Tigray-styrker mellom november 2020 og november 2022. Krigen er en av verdens dødeligste de siste årene, og etterlot Tigray i en humanitær katastrofe. I november 2022 skrev partene under en våpenhvileavtale, som gjorde slutt på krigshandlingene og som fortsatt overholdes. Til tross for at avtalen slår fast at utenlandske og ikke-føderale styrker skal forlate Tigray, er eritreiske og

amhariske styrker fortsatt til stede i deler av regionen. Krigen har hatt store humanitære konsekvenser for befolkningen, som mangler mat og andre livsnødvendige varer. Infrastruktur, herunder helsevesen og skoler, ble systematisk ødelagt og plyndret under krigen, og er fortsatt under gjenoppbygging.

Landinfo (2023, september): [Sikkerhet og humanitære forhold i Tigray etter våpenhvileavtalen](#)

Amhara

Langvarig politisk uro og konflikt i Amhara-regionen eskalerte sommeren 2023, da ikke-statlige, væpnede grupper, ofte omtalt som «Fano», utfordret myndighetenes kontroll i Amhara. Fra august 2023 har Fano-militsene tatt periodisk kontroll over sentrale veiakser og mindre byer i regionen. I august 2023 innførte føderale myndigheter en seks måneders unntakstilstand som gir sikkerhetsapparatet betydelige fullmakter, blant annet til å anholde personer som myndighetene mener er involvert i konflikten. Krigshandlingene har krevd sivile liv og forårsaket skade på offentlig infrastruktur og privat eiendom.

International Crisis Group (2023, november): [Ethiopia's Ominous New War in Amhara](#)

Oromia

I Oromia har den ikke-statlige, væpnede gruppen Oromo Liberation Army (OLA, omtalt som «Shene» i Etiopia) siden 2018–2019 vært involvert i en væpnet konflikt med regionale og føderale myndigheter. Konflikten er særlig aktiv i de vestlige og sørlige delene av regionen, som er Etiopias største både i areal og befolkningstall. De siste par årene har konflikten økt i omfang og intensitet. Myndighetene har blant annet tatt i bruk droner for å slå ned OLA, noe som har ført til økte sivile dødsfall og skade på eiendom og infrastruktur. Det er dokumentert at begge parter har stått bak menneskerettsbrudd. OLA og føderalmyndighetene har ved flere anledninger hatt fredssamtaler, men foreløpig har ikke samtalene ført til en konkret avtale.

Landinfo (2023, februar): [Væpnet konflikt og politisk opposisjon i Oromia](#)

Benishangul-Gumuz

I Benishangul-Gumuz, som ligger vest i Etiopia ved grensen til Sudan, har det vært flere voldelige konflikter og sammenstøt mellom den etniske gruppen gumuz, med status som den «opprinnelige» befolkningen i området, og amharer og oromoer, som gumuzene anser som innflyttere. Konflikten har lange historiske røtter, men blusset opp igjen i 2018, med voldelige sammenstøt mellom gumuzer og amharer i Metekel zone, og mellom gumuzer og oromoer i Kamashi zone. I desember 2022 signerte føderale myndigheter en fredsavtale med den væpnede gruppen Benishangul People's Liberation Movement. Voldsnivået i regionen har sunket betydelig etter våpenhvileavtalen.

Addis Standard (2022, desember): [Benishangul Gumuz region signs peace agreement with second rebel group, deal signed in Sudan](#)

Rift Valley Institute (2021): [Resistance in the Peripheries. Civil War and Fragile Peace in Sudan & Ethiopia's Borderlands](#)

Gambella

I Gambella er situasjonen spent mellom den etniske gruppen anouak, som tradisjonelt har dominert i området, og gruppen nuer, som har vokst i antall som følge av borgerkrigen i Sør-Sudan. Anouak-folket er også i konflikt med oromoer og amharer, som de anser som innflyttere til regionen. I 2021 ble den væpnede gruppen Gambella Liberation Front (GLF) etablert. GLF har som mål å styrte Gambella Regional Government og ta kontroll over regionen. I juni 2022 gjennomførte GLF et angrep på Gambella City sammen med OLA, og holdt byen noen timer før føderale og regionale sikkerhetsstyrker gjenvant kontroll.

Somali-regionen

Somali-regionen har hatt den mest positive utviklingen i Etiopia etter 2018. Regionen framstår i dag som relativt stabil, med unntak av grenseområdene til Sør-Somalia, Oromia- og Afar-regionen, hvor en historisk territoriell konflikt har ført til trefninger mellom militser fra begge sider av grensen. Et større antall al-Shabaab-krigere tok seg inn i regionen fra Sør-Somalia i juli 2022, men disse ble nedkjempet av etiopiske styrker.

ID-dokumenter

Identitetsforvaltningen i Etiopia har tradisjonelt tatt utgangspunkt i kebelene, som har hatt ansvar for å føre bostedsregister og utstede det viktigste ID-dokumentet i etiopisk sammenheng, kebele-kortet. Mangel på et felles, nasjonalt lovverk har medført en desentralisert og ukoordinert registreringspraksis, og attester med ulik utforming. For å effektivisere registreringspraksisen og standardisere attester og ID-dokumenter, besluttet etiopiske myndigheter i 2012 å etablere et modernisert og sentralisert system for sivilregistrering. Organet Vital Events Registration Agency (VERA) ble opprettet i 2012, og begynte sin operative virksomhet i 2016. Det er foreløpig etablert flest VERA-kontorer i den føderale hovedstaden Addis Abeba, og færrest i Somali-regionen og Afar. Alle etiopiske borgere skal registrere fødsel, død, ekteskap og skilsmisse i det nye sivilstatusregisteret. Det vil imidlertid ta tid å innrullere hele befolkningen.

Kebele-kortet er det viktigste ID-dokumentet i Etiopia, og fungerer som nasjonalt ID-kort for innbyggere over 18 år. Innbyggerne trenger kebele-kortet i nær sagt all samhandling med myndighetene, for eksempel for å bruke offentlige tjenester, søke om pass eller førerkort, stemme ved valg og reise innenlands. Kortet kreves også for å åpne bankkonto og skaffe SIM-kort. Det fungerer i tillegg som bosteds-

og nasjonalitetsbevis, og har, inntil nylig, vært det eneste påkrevde underlagsdokumentet for å søke om pass. Anslagsvis 95 prosent av alle voksne har kebele-kort, som utstedes på lokalt nivå. Kortet er et papirdokument uten enhetlig utforming. Det varierer i farge og design etter utsteder, og gyldighetstiden kan også variere. Fra 2019 har Addis Abeba City Administration i samarbeid med VERA, utstedt elektroniske kebele-kort, kalt Addis Ababa City Resident ID Card, for beboere i Addis Abeba. I resten av landet er kebele-kortet utformet som et papirkort.

Det finnes heller ingen standardisert søknadsprosedyre. Utstedelse er basert på utstедers kjennskap til søkerens identitet og tilknytning til kebelen. I noen kebelers fyller søkeren ut et standardisert søknadsskjema, i andre kebelers er søknaden muntlig. Kebele-kortets enkle utforming og manglende sikkerhetselementer gjør at det lett kan forfalskes eller utstedes med falsk informasjon.

Etiopia har introdusert et digitalt ID-nummer (kalt Fayda) som skal kunne brukes for alle identifikasjonsformål i framtiden, etter prinsippet «én person, én identitet». Fayda er en unik identifikator med tolv siffer, som skal kunne brukes til innlogging til alle digitale tjenester. Per november 2023 er rundt tre millioner etiopiere (av rundt 107 millioner) innrullert i Fayda.

Etiopisk pass utstedes av Immigration and Citizenship Service (ICS, tidligere INVEA) i Addis Abeba. Etiopisk identitetsforvaltning og dokumentutstedelse er i en overgangsfase, med innføring av nye, digitale løsninger. Ifølge etiopiske myndigheter søker man i dag om pass via Digital INVEA-appen. Informasjonen om prosedyre ved søknad om pass, særlig når søknaden fremmes fra en etiopisk utenriksstasjon, er imidlertid mangelfull på nåværende tidspunkt.

Digital INVEA (prosedyrebeskrivelse for søknad om pass and andre ID-dokumenter): [INVEA Digital](#)

Landinfo (2020, januar): [Folkeregistrering og ID-dokumenter](#)

Etiopiske navn

Vanligvis har etiopiere et etternavn og fars navn. Når det er nødvendig, brukes også farfars navn. I dagligtalen brukes kun etternavnet. Et eksempel er nåværende statsminister Abiy Ahmed Ali, som i dagliglivet omtales som Abiy, mens Ahmed (fars navn) og Ali (farfars navn) kun brukes i tilfeller hvor det er nødvendig.

Etiopisk kalender

Den etiopiske kalenderen er basert på den koptiske, som i sin tur er basert på den julianske. Den har tolv måneder à 30 dager, samt fem eller seks dager i «den trettende måneden». Kalenderen er nesten åtte år bak vår gregorianske. Det finnes nettjenester som konverterer mellom etiopisk og gregoriansk kalender. I dokumenter framgår det ofte om etiopisk kalender er brukt ved at det står «EC» bak årstallet.

Helsevesen

Helsevesenet i Etiopia er dårlig utviklet sett i forhold til befolkningens behov, noe som henger sammen med landets begrensede ressurser og en raskt voksende befolkning. Helsevesenet kjennetegnes av de samme utfordringene som i andre utviklingsland: Lav legedekning, mangel på spesialister, gammelt og utilstrekkelig utstyr, mangelfulle laboratorie-fasiliteter og begrenset tilgang på legemidler utover de vanligste. De senere årene har imidlertid myndighetene satset sterkt på å bygge opp primærhelsetjenesten i regionene, med vekt på forebyggende tiltak og tjenester rettet mot kvinner og barn. Men til tross for satsningen, er behandlingstilbudet fortsatt begrenset de fleste steder. Tilgangen på helsetjenester er bedre i byene, og særlig i Addis Abeba, enn på landsbygda.

Helsevesenet er i hovedsak offentlig, men i senere tid har det kommet flere private tilbud i de større byene. Kvaliteten på behandlingen er bedre hos private tjenesteytere enn hos de offentlige, men er økonomisk utilgjengelig for de fleste etiopiere.

Behandling av smittsomme sykdommer er gratis, mens pasienten må betale for behandling av ikke-smittsomme sykdommer. Personer uten økonomiske ressurser kan få et såkalt «White Card», som gir rett til gratis helsebehandling. Det er kebele-forsamlingen som avgjør om en person faller inn under ordningen med gratis helsehjelp.

WHO: [Health Topics Ethiopia](#)

Landinfo (2022, januar): [Tilbud til barn med autisme i helsevesen og skole](#)

Skole og utdanning

Etiopiske myndigheter har de siste tiårene brukt store ressurser på å bygge skoler og gjøre utdanning tilgjengelig for befolkningen, og har gjort betydelige framskritt. I dag begynner nesten alle barn på skole ved sju års alder. Grunnskolen (primary school) varer i åtte år, mens ungdomsskole/videregående (secondary school) varer i til sammen fire år. Det er eksamen etter åttende, tiende og tolvte

trinn. Eleven må bestå eksamen for å gå videre til neste nivå. Skolegang er i teorien gratis og obligatorisk, men ikke i praksis. Frafallsprosenten er høy, særlig i forbindelse med eksamen til neste nivå. Under halvparten av jenter som begynner på skolen, går fortsatt på skole etter femte klasse. Det får ingen juridiske eller administrative konsekvenser for foreldrene dersom barn faller ut av skolen.

Den største utfordringen i utdanningssektoren er å styrke kvaliteten på undervisningen, både i grunnskolen og i høyere utdanning. I 2023 besto kun tre prosent av de nesten 900 000 elevene den nasjonale avgangseksamenen som gir rett til å bli tatt opp til høyere utdanning (12th grade exam).

Inkludering av barn med spesielle behov svært begrenset, og mange barn med fysiske funksjonsnedsettelse eller utviklingsforstyrrelser har ikke undervisnings-tilbud overhodet. I områder med krig og konflikt er mange skoler ute av drift på grunn av skader, eller fordi skolene brukes for å huse internt fordrevne eller militære enheter.

Etiopia har også investert mye i universitets- og høyskolesektoren. I 2000 var det kun to universiteter i landet, i dag finnes det rundt 40 spredt over hele landet. I tillegg har en rekke private høyskoler blitt etablert i de større byene. Kvaliteten på høyere utdanning er også varierende.

Økonomi og arbeidsmarked

Etiopia er klassifisert som et lavinntektsland med en årlig bruttoinntekt per innbygger på 890 USD, noe som plasserer landet som nummer 175 av 191 land på UNDPs Human Development Index. Etter at økonomien ble liberalisert på 1990-tallet, opplevde Etiopia en sterk økonomisk vekst fra midten av 2000-tallet. Veksten gjorde det mulig å satse på utdanning, fattigdomsbekjempelse og utbygging av infrastruktur.

De senere årene har landet imidlertid opplevd en økonomisk stagnasjon. Blant faktorer som har bidratt til lav vekst, er virkningene av covid-19, klimaendringer med vekselvis flom og tørke, og krig, som har medført store militære utgifter på bekostning av sosial utvikling. Landet har høy inflasjon og statsgjeld, og kritisk lav valutareserve. Økte priser på blant annet mat, drivstoff og bolig i kombinasjon med lavere inntekter for store deler av befolkningen, har ført til større økonomiske utfordringer i etiopieres dagligliv.

Etiopia er et jordbrukssamfunn. Over 80 prosent bor på landsbygda, og 90 prosent av landets eksport kommer fra jordbruksvarer. Kaffe alene står for rundt to tredjedeler av samlet eksportverdi. Svingninger i kaffeprisen på det internasjonale markedet skaper usikkerhet i den økonomiske planleggingen. Jordbruket er bygget på gammeldagse driftsmåter, og tørkeperioder, kombinert med periodevis flom,

begrenser avlingene. Gresshoppesvermer gjør tidvis stor ødeleggelse på avlingene.

Industriektoren er lite utbygd, og de viktigste næringene er næringsmiddel-industri og tekstilindustri. Privatisering av industrien har pågått siden 1990-tallet, men prosessen har gått langsomt. I 2018 innledet regjeringen en ny satsning for å framskynde privatiseringen.

Etter at Eritrea ble selvstendig i 1993, mistet Etiopia tilgang til havet. Dette setter store begrensninger på etiopisk økonomi. Etiopia har imidlertid de siste årene satset mye på utbygging av vannkraft. I 2011 startet byggingen av The Grand Ethiopian Renaissance Dam (GERD), som kommer til å bli Afrikas største.

Arbeidsledigheten i Etiopia er høy. Det store flertallet livnærer seg av jordbruk med lav avkastning. I byene arbeider flertallet i uformell sektor, med småsalg av varer og tjenester. Kun et lite mindretall har kontraktfestet arbeid i offentlig eller privat sektor.

Et stort antall etiopiere er avhengig av matvarehjelp. 26 millioner personer, det vil si nesten en fjerdedel av befolkningen, mottok slik hjelp i 2022. Den internasjonale bistanden er imidlertid synkende.

Store norske leksikon: [Økonomi og næringsliv i Etiopia](#)

Kjønnslemlestelse (FGM)

Kvinnelig kjønnslemlestelse (FGM) er utbredt. I aldersgruppen 15–49 år er 65 prosent omskåret, men de regionale forskjellene er store, både når det gjelder utbredelse, type omskjæring og ved hvilken alder. Utbredelsen er størst i Somali-regionen, og lavest i Tigray. Utbredelsen har gått betydelig ned, og holdningene til inngrepet har blitt mer negative i de fleste regioner de siste tiårene. I tillegg erstattes de mest inngripende typene (infibulasjon) gradvis av mindre inngripende typer, særlig i regionene Somali, Afar og Harar. Men til tross for en klar nedgang i utbredelse de siste tiårene, anses kjønnslemlestelse likevel fortsatt av mange grupper som en verdifull skikk, og de sosiale omkostningene ved å ikke være omskåret kan fortsatt være alvorlige i visse deler av Etiopia. FGM er forbudt etter straffeloven, men lovverket håndheves sjelden eller aldri.

Landinfo (2021, juni): [Etiopia - Kjønnslemlestelse av kvinner \(FGM\)](#)

Seksuelle minoriteter, LHBT

«Homoseksuelle handlinger» er forbudt i Etiopia (straffeloven § 629) og kan straffes med fengsel. Likekjønnede seksuelle relasjoner, særlig mellom menn, er svært tabubelagt. Homofili er generelt ikke tolerert, og mange anser homofili som fjernt fra etiopisk tradisjon og kultur, og i motstrid til religiøse normer.

Landinfo (2015, mars): [Etiopia - Forhold for homofile](#)

Deutsche Welle (2023, august): [LGBTQ+ Ethiopians flee in the face of sudden crackdown](#)

Migrasjon

Etiopia har en lang migrasjonshistorie til Europa og USA, og det finnes store diaspora-miljøer, også i Norge. Fra 1980-tallet har hundretusenvis migrert til den arabiske halvøy for å finne arbeid. Mange lever under svært vanskelige forhold i arabiske land, og har ved flere anledninger blitt tvangssendt tilbake til Etiopia. 441 000 migranter fra Afrikas horn, de aller fleste av dem (92 prosent) fra Etiopia, migrerte til den arabiske halvøy i 2022. Et økende antall er kvinner og barn. Bakgrunnen er ifølge IOM manglende økonomiske framtidsutsikter i hjemlandet (84 prosent), og i noen tilfeller (16 prosent) voldelig konflikt på hjemstedet. Den østlige migrantruten via Jemen til den arabiske halvøy er farlig, og mange dør under reisen, enten ved drukning eller på grunn av mangel på mat og vann. Mange utsettes for målrettede angrep, utpressing eller utbytting fra væpnede grupper i det borgerkrigsrammede Jemen. 93 500 etiopiske migranter returnerte til Etiopia fra Saudi-Arabia i 2022, mange av dem mot egen vilje.

Etiopia er et viktig transitt- og mottakerland for migranter fra regionen. Per august 2023 befant det seg ifølge UNHCR 966 200 flyktninger i Etiopia. Disse er hovedsakelig fra Sør-Sudan, Somalia og Eritrea. 81 % er kvinner og barn, mange av dem enslige mindreårige flyktninger. De fleste lever i til sammen 24 flyktning-leirer i fem regionalstater. I tillegg befinner rundt 70 000 såkalte «urbane flyktninger» seg i Addis Abeba.

Det finnes 3 779 000 internt fordrevne i Etiopia. Mange av disse flykter fra krig og konflikt, for eksempel som følge av krigen i Nord-Etiopia, mens andre flykter av klimarelaterte årsaker, som tørke og flom.

IOM: [Migration Movements between the Horn of Africa and the Arabian Peninsula \(2022\)](#)

Landinfo (2023): [Forhold for eritreiske flyktninger i Etiopia per januar 2023](#)

UNHCR (2023, august). [Ethiopia Refugee Crisis Explained](#)